

ENTREVISTA

Entrevista a Essam Daod, cofundador de Humanity Crew

Eugènia Riera

Institut Català Internacional per la Pau

Essam Daod, cofundador de Humanity Crew

Al setembre de 2015 Essam Daod va deixar la seva feina com a metge a Palestina i va marxar, amb la seva dona Maria, a Lesbos (Grècia) per participar en una missió humanitària d'ajuda als refugiats. Dos mesos més tard, tots dos fundaven l'ONG Humanity Crew, especialitzada en atenció psicològica a les persones que arriben cada dia a les costes gregues fugint de la violència. En aquesta entrevista, ens explica com viu el dia a dia al costat de les persones refugiades, les enormes dificultats amb què es troben però també la gran satisfacció que li genera poder ajudar els que més ho necessiten.

Quan fa un any veu arribar a Grècia en missió humanitària, esperàveu trobar-vos la situació tan dramàtica que es viu al Mediterrani?

En absolut. Quan vem arribar al setembre/octubre de l'any passat, ningú no sabia quina era realment la situació, no coneixíem l'abast de la crisi i l'impacte va ser molt gran. Entre 7.000 i 8.000 refugiats arribaven cada dia en unes 120 embarcacions i ens va semblar increïble que ningú no en parlés. Encara no hi havia cap gran organització, només voluntaris individuals i organitzacions petites, com Proactiva Open Arms, i això va ser molt desconcertant.

Ara, un any després, com ha canviat la situació i la vostra feina?

Les dues coses han canviat completament. A partir del naufragi en què es van ofegar gairebé 400 refugiats, l'octubre de 2015, la cobertura dels mitjans de comunicació es va

amplificar. D'altra banda, l'any passat arribaven uns 8.000 refugiats al dia, però en dos o tres dies ja estaven fora de Grècia i al cap d'una setmana ja havien arribat a Alemanya. Grècia era una zona de trànsit. Avui arriben menys refugiats però el problema és que la frontera està tancada, per la qual cosa queden bloquejats a Grècia. Hi ha entre 80.000 i 90.000 refugiats a Grècia i no hi ha cap solució per a ells. I la nostra feina, per tant, també ha canviat: hem passat del rescat i l'ajuda d'emergència a les accions de suport. Avui en dia ens trobem amb un tipus de patiment diferent, la gent està molt desesperada. L'any passat tenien esperança perquè sabien que podien arribar a Alemanya però ara continuen fugint de la guerra i escapant de Síria i de Turquia malgrat que saben que les fronteres estan tancades. A més, des que arribar a Grècia resulta més difícil, intenten arribar a altres costes, com les de Líbia o Egipte i des d'allà, creuar a Itàlia o Espanya, però el viatge encara és més perillós. Cal creuar molts quilòmetres de mar, la Mediterrània és un mar enorme!

La vostra organització, Humanity Crew, posa èmfasi en la importància de l'acompanyament i el suport psicològic per als refugiats. Què us va fer centrar-vos en aquest tipus de suport?

Proporcionem suport psicològic i el nostre equip està format per psiquiatres, psicòlegs, mestres, art terapeutes, logopedes, etc. Tenim programes de formació i ens centrem en l'atenció mental, psicològica i emocional. Jo sóc cirurgià i, al principi, feia servir els meus coneixements de cirurgia com a metge d'urgències, però més endavant em vaig adonar que tothom se centrava en el mateix: tots els diners, recursos i voluntaris es dedicaven a l'assistència mèdica d'emergència, tots els esforços es posaven en el cos i ningú s'ocupava de la part mental. Són nadons i adults que arriben des de zones en guerra i no som robots!. Tothom els deia: "Vols una manta? Vols un plàtan? Vols aigua?". Aquestes persones no volen mantes ni plàtans. Molts voluntaris no tenen les competències per poder facilitar primers auxilis psicològics; ells mateixos estan molt espantats, perquè la situació és molt traumàtica. Veure arribar una gran embarcació amb nadons i dones plorant a les quatre de la matinada no és una cosa a la que un està acostumat. Els voluntaris no tenen les habilitats necessàries per calmar-los i els resulta més fàcil donar-los assistència mèdica, confort físic, diners o menjar. Per això ningú no els facilita primers auxilis psicològics.

“ És més fàcil proporcionar assistència mèdica, diners o menjar, però aquestes persones no volen mantes ni plàtans ”

Aquests processos requereixen temps. Com podeu proporcionar aquest tipus de tractaments en una situació en què els refugiats són en trànsit cap a un destí incert? La falta de recursos i mitjans pot fer perillar la feina que feu?

Sabem que no podem proporcionar un tractament a algú que és en trànsit, que potser marxarà l'endemà, i al mateix temps també és difícil per a ells obrir-se i parlar sobre les seves pors. Però per això tenim un pla de treball anomenat “Pla de les 4 etapes”, que jo mateix vaig elaborar. La primera etapa és quan acaben d'arribar a la platja: estan espantats, així que els proporcionem els primers auxilis psicològics. En aquests casos està prohibit fer cap tipus de tractament. Els diem que es tracta d'una situació de trànsit i els ajudem a sentir-se segurs. La segona etapa té lloc quan estan en els camps, on fem intervenció de crisi. Són tractaments més llargs, centrats en crisis específiques, per exemple per a les persones que han perdut un ésser estimat, un fill... o que tenen problemes amb la violència. Ens centrem en aquests casos, res més. El tercer pas és el tractament de suport. Ho fem via skype i telèfon i una vegada que han marxat continuem donant-los suport a distància i a través de les xarxes socials. Mantenim el contacte perquè sàpiguen que som allà, però no fem cap més tractament. El quart pas és ja al lloc de destinació. Allà sí que els proporcionem un tractament, ja que sabem que s'hi quedaran durant un temps. Ho fem nosaltres mateixos via skype o bé contactem amb altres organitzacions en aquests països. Els ajudem i els donem suport.

Quin tipus de relació establiu amb aquestes persones?

Som professionals i els tractem igual com tractem els nostres pacients al nostre país, és a dir, com a éssers humans. Som prou professionals perquè això no ens creï dificultats emocionals; sabem que hem de ser neutrals i no involucrar-nos massa

emocionalment.

“ Malauradament hi ha una lluita enorme entre les ONG a Grècia perquè hi ha molts diners en joc; no hi ha gens de coordinació ”

Com t’han canviat aquestes experiències?

Com m’han canviat? [...] No sóc, en cap cas, la mateixa persona que abans! Ni la meua dona ni jo. No sé com explicar-ho... Crec que el més important és que, per primera vegada a la meua vida, he arribat a entendre el veritable significat de sentir-se feliç i trist. He plorat i rigut alhora. He estat molt trist quan he perdut algú a la platja, però, en aquell mateix moment em sentia feliç perquè acabava d’entendre com de fort pot ser el sentiment de tristesa, com de real pot ser... Quan érem a casa, al nostre país [Palestina], aquestes emocions no eren reals. La idea de felicitat que teníem allà, tenir diners o èxit, no és real. Els diners, i fins i tot l’èxit i els reconeixements que tenia al meu país, com a part d’aquest món capitalista, no feien que em sentís tan feliç, perseguia una cosa que és falsa. Aquí les emocions són tan reals que he connectat amb mi mateix per primera vegada a través de les coses petites. Estar en contacte amb aquestes persones, esperar que arribin els refugiats desesperats per poder ajudar-los. És tan real...

Humanity Crew és una petita ONG si la comparem amb altres macroprojectes humanitaris. Hi ha prou coordinació entre les diferents ONG que treballeu amb refugiats a la Mediterrània?

No n’hi ha gens, de coordinació! A la gent no li agrada que se’n parli, però tot és una qüestió de diners. Malauradament, avui dia hi ha una lluita enorme, realment enorme, entre les ONG a Grècia. Això passa perquè ara arriben una o dues embarcacions cada setmana i hi ha 20 organitzacions diferents que proven de rescatar-les i ajudar, perquè hi ha el focus dels mitjans de comunicació i perquè hi ha molts diners en joc. Les organitzacions reben diners per donar suport mèdic, social i psicològic, i per això volen tenir el monopoli sobre el terreny. No volen establir cap tipus de col·laboració amb altres

organitzacions per no perdre aquests fons. Ningú no ho diu ni ho reconeix, però molts es queden en un lloc on no se'ls necessita perquè els donants de fons els diuen que es quedin. Aquesta és la raó per la qual no confiem en grans fons, no volem dependre'n. Nosaltres -Humanity Crew- som molt petits, però som l'ONG amb una resposta més ràpida. Vam ser els primers a traslladar-nos a Salònica perquè vam entendre que la situació ho requeria.

Què opines sobre la manera en què la Unió Europea està abordant la crisi de refugiats?

Hauríem de diferenciar entre els governs de la UE i la gent. El que estan fent les autoritats és inhumà. D'una banda, la UE ha firmat el dret d'asil per als refugiats de guerra, i d'altra banda, paga 6.000 milions d'euros a un país de fora de la Unió, Turquia, perquè impedeixi que aquestes persones –per a les quals van firmar el dret a venir– creuin la frontera. Podien haver donat 3.000 milions a Espanya i 3.000 milions a Grècia, però no. Ara bé, la gent és diferent. Veiem totes aquestes persones cuidant els nadons i les famílies, rentant-los, donant-los roba, menjar i un lloc per dormir... Això també és Europa.

“ El que estan fent les autoritats europees és inhumà, però cal diferenciar entre els governs de la UE i la seva gent ”

Creus que la societat civil europea està fent prou per pressionar els governs perquè actuïn?

No és fàcil pressionar els governs. Estan ben connectats entre sí i les seves polítiques fan difícil que la gent surti a defensar els seus drets. Quan acabes de treballar tard i guanyes 300 euros per setmana a Grècia, per exemple, o no tens feina, no tens temps per anar a lluitar per altres. És el capitalisme. He de pagar la meva casa, tornar els meus préstecs al banc, etc.

Com veus el futur? Tens esperances que es produeixi un canvi de rumb important?

Abans de conèixer tot això, fa un any, no tenia cap esperança. Vaig deixar de creure en la humanitat. Ara, després d'haver vist tot aquest patiment i mort, tinc esperança, perquè he conegut gent que fa que cregui en l'ésser humà i que torni a creure que les coses poden canviar (com Óscar Camps de Proactiva, Peter Bocca de HRW, Dani, Nico...).

Senzillament hem de saber quines són les coses que ens fan humans i provar de ser diferents. Per aquesta raó, el programa Ciutats Defensores dels Drets Humans, en el que vaig participar el mes passat a Barcelona, per mi va ser com un somni, perquè vaig tenir la possibilitat de parlar sobre la crisi dels refugiats amb polítics, però també amb nens i adolescents. Hem de treballar amb ells, amb les generacions joves, per fer que les coses canviïn. No és una qüestió de diners ni de política, sinó d'aquests nens. Els canvis no són ràpids, requereixen temps.

Photography : ©Maciek Musialek

Fotografia presa a la costa nord de l'illa grega de Lesbos, a la petita localitat de Skala Skamias.

© Generalitat de Catalunya